Ե. 6704 — 1892 ՄԱՅԻՍ 5 ՍԱԼԸ — 33 ԻՒՆԱԻԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՏ. 1892 ՄԱՅԻՍ 17 ՍԱԼԸ — Ե. 6704

ԳԻՆ 10 ԿՈՊԵԿ

Մասնաւոր Էջերեալ

ԳԻՆ 10 ԿՈՊԵԿ

ՏԱՐԵԱԿԱՆ ԳԻՆԸ

Փոստով ամբողջ տարի մէջիտիէ 7
Կիսամեայ » » 6
Բոլոր թերթերի պիտի առնուին տիրոջ

Խոնարհաբար, Քիւրքճիւ խանընտա, ալթ գանտա վագը 21 վէ 23 Նիւմէրոլու Մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی
استانبولده کورکجی خانده آلتقاده
واقع ۲۲ و ۲۳ نومرولو مغازەلر.

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسؤولی
قزه‌بت یانوسیان

١٢٠٨ ՄԱՅԻՍ 8 — ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՆԱՅ ԻԱԲԷՊՍԿԻ Յ. ՓԱՆԻՈՅԵԱՆ — ١٢٠٩ ՇԷՎՎԱԼ 2

ԱԶԳԱՑԻՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԻՆԹԻՍԱՊԸ ՄՈՒԱՄԷԼԻՍԻ

Տիւն զազէթաժրզքն նէշրինտէն սոնրա, ալաթը։ մայիս 16, եանի տիւնքի թարիխէ՝ էջվիածինտէն աթիտէքի թէլէկրաֆ վիւրուտ իթմիշ տիր։

Ս. Պատարագ խիթամընտա, մէպուսլարը էէմին ըէսմի իճրա գելընոր։

Պունլարըն ատէտի 65է պալիզ օլուէօր, եարքն ինթիխապ վուգու պուլամագ ըոր։ Բիւլլեէթի գալապալըգ մէվճուտ տուր։

* *

Բուսիա թարաֆընտան ինթիխապա իշթիրաք իտէնլէրին ատէտի պէրվէճհի աթի տիր։

7 Սինոդ ազայը
7 Էջվիածին Միաբանլարը
7 Բուսիա Առաջնորդլարը
7 Ճիսմանի մէպուսլար
2 Իրան մէպուսլարը
2 Հինտիսթան մէպուսլարը

32

Թիւրքիա մէպուսլարը թաշրա բուհանի ըէյիսլէրի իլէ, ճիսմանի մէպուսլարտան միւրէքքէպ տիր։

* *

Վարիտ օլան մալիւմաթա կէօրէ, Թիւրքիա բուհանի վէ ճիսմանի մէպուսլարը, ապրիլին 20ինճի սալը կիւնիւ Թիֆլիզէ միւվասէլէթլէրինտէ, ազգուճա Օսմանլը չէհպէնտերխանէսինէ կիտերէք, պաշ չէհպէնտէր Հիւսէյին Հասիպ պէյ հազրէթլէրինի զիեարէթ, վէ իքի սաաթ գատար միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

Իրմէսի կիւնիւ միւշարիէյհ Հասիպ պէյ հազրէթլէրի, Թիֆլիզտէքի Առաջնորդարանա կէլէրէք, իհատէյի զիեարէթի իյլէմիշ, վէ իհթիրամաթլա պապուլ օլունարագ, պիր պուչուպ սաաթ գատար կէօրիւշմիւշլէր տիր։

Ապրիլին 23ինճի կիւնիւ Հիւսէյին Հասիպ պէյ հազր. պիլճիւմիէ բուհանի վէ ճիսմանի մէպուսլարա իքրամէն միւքէմմէլ պէր զիեաֆէթ վերմիշլէր, վէ թատամ էնասընտա թէքքիւրտաղ ա. ռաջնորդու Գիր. Հմայեակ եպ. Դիմաքսեան թարաֆընտան, թէմատիյի էյեամը էօմր ու իպպալը Շէհրմեարի ի չիւն տուպալար իտիլիպ, ճիւմլէսի դը եամէն իսմիմա իտէրէք ամբնեան օլմուշլար ըոր։

Եէնի դաբու հարբի զէտէկեանընա իեանէ թէվզիի մատտէսի, տիւն Շէհր էմանէթի վէ պիրինճի սաեիրէ վէ Բաթրիարքխանէ մէհմուրլարը հազրը պուլունտուգլարը հալտէ, վուգու պուլմուշ տուր։

70 քիշիէ քէնտի էմրաքլարը գըյմէթինին 100աէ 8ի նիսպէթինտէ իեանէ վերիլմիշ տիր։ Ադտէմէ վէ տիւն վերիլէն իեանէ 41,247 պուչուգ ղրուշա պալիզ օլտուղու կիպի, թէվզիաթա պուլ կիւն տախի տէվամ օլունաճագ ըոր։

ՏԱԼԻԼԻԵԼ

Զապրթանը ասքէրիեէտէն եիւզպաշը վէ միւլազիմ բիւթպէլէրինտէ պուլունանլարը, մուխասսէս օլան մասաշլարընը թէզեիտի հազգընտա սուտուր իտէն իրատէյի Շահանէ ի զէրինէ, քէյֆիեէթ թահիմը գարարա ալընմըշ ըոր։

Ախիրէն գալէմէ ալընըպ նէշր ու ի լան իտիլէն էպնիեէ Նիզամնամէսինին ֆէսխի իլէ, եէրինէ էսկի Նիզամնամէնին մէրիեէթի խուսուսունա, պու քէրրէ իրատէյի Սէնիեէ սուտուր իտէրէք, քէյֆիեէթ Շէհր էմանէթինտէն պիլճիմէ պէլէտիեէ տաեիրէլէրինէ թէպլիղ գելընմըշ ըոր։

Պու կիւն Սրանիա գրալընը 6ինճը սէնէյի վէլատէթի օլտուղունտան, թարաֆը հազրէթի Շէհրիեարիտէն Նայիպէեի հիւքիմէթ Դրալիցա հազրէթլէրինէ, պիր թէպրիք թէլէկրաֆը քէշիտէ օլունմուշ, վէ Մապէյնի Հիւմայուն իլէ Պապը Ալիտէն մէհմուրու մախսուսլար կէօնտերիլէրէք, ըէսմի թէպրիքին իյֆա գելընմասը գարարկիր օլմուշ տուր։

Տախիլիեէ նէզարէթի միւսթէշարը ճէֆիտի Ահմէտ Ըէֆիգ պէյ հազրէթլէրի, տիւն Մապէյնի Հիւմայունա աղիմէթլէ, իսաքիբայի Շահանէեէ արը թէշէքքիւր իթմիշ, վէ պատէհու Պապը Ալիեէ կէլէրէք իյֆայի վաղիյֆէեէ պաչլամըշ ըոր։

Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ պու կիւն Բէթրսպուրկա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէկինտէն, տիւն Պապը Ալիեէ աղիմէթլէ, Սանքտպամ վէ Խարիֆիեէ նազրը վէ միւսթէշարը բաչալար հազարամընա ըէսմի վէտաեը իյֆա իթմիշ տիր։

Մի. շարիլէյհին էնանալի զայուսէթինտէ, սէֆարէթ ումմուրունու միւսթէշարը իյֆա իտէճէք տիր։

Ատանա վիլայէթի մահէթինէ պիր վաքօրու Հիւմայուն թաեին ու իրսալի խուսուսու, վիլայէթի միւշարիէյհատան մագամը Սատարէթէ տրզ օլունմուշ օրմաղա, իյճապընըն իճրասը զրմիրնտա, քէյֆիեէթ պա թէգբէրէեի մախսուսէ, Պահրիեէ Նէզարէթինէ պիլտիրիլմիշ տիր։

Ցէսխանէեի ամբրէեէ զամ ու իլամէ օլունմագ իւզրէ, Լէնարատա միւպաեէա օլունան իւշ ատա Լ.օգ օմօպիլ եօլա չըգարըլմըշ ըոր։

Զաթալճա թարաֆլարընտա զուհուր իտէն էշգրեանընը թաագըպ ու թէնքիլլէրի զրմիրնտա, գարատան թէշէպպիւսաթ իճրա օլունմագտա պուլունուղու կիպի, տէնիզտէն ատախի դաշմալարընա մէյտան վերիլմէմէք իւզրէ, պիր վաքօրու Հիւմայուն կէօնտէրիլմէսի, Պահրիեէ Նէզարէթինէ պիլտիրիլմիշ, վէ օր վէճհէյէ իյճապը իճրա գելընմըշ ըոր։

Պիլճիւմէյէ տէլլալ վէ սըմնարլարընա ախզա մէճպուր օլուղլարը չահատէթնամէ, Թիճարէթ օտասընտան վերիլմիքտէն օտնրա, Պէյլէտիեէ մէհմուրլարը թարաֆընտան պաշգաճա էտնաֆ թէզքէրէսի իթասը իյճապ իթմէեէնէկի, Շուրայի տէվլէթ դարարը իդթիսասընտան օլուղ, չիմտիեէ գատար Թիճարէթ Օտասընճա իսիմէրի գայտ օլունմասան վէ եախսա գայտ օլունտուղու հալտէ, հէր սէնէ միւթատ օլան թէճտիտի գայտ մուամէլէսինի իճրա իմտիրմէեէնլէր հագդընտա, մուամէլէեի գանունիեէ իճրա օլունաճաղընտան, պու կիպիլէրին, Օտաեա միւրաճաաթլա, չէհատէթնամէ ալմալարը լիւզումու, Թիճարէթ Օտասընտան հէր թարաֆա իշար օլունմուշ տուր։

)(131)(

ՀԱՑՏՈՒՏԼԱՐ

ՍԷՐԿԷՐՏԷՍԻ

Մէ-ելլէթի բոնեցն տիւ թիրեաց

ՄԻՐԱԳՈ ՄԱՎՈՒՆԱՅԸ

Պատէհու Գասայիր ավ չանթասընը էօրթէն մէշին բաբչասընը չէքիպ, չանթա իչէրիսինտէն իլի կիւզել գըրմըզը քէքլիք չըգարտը վէ սուֆրանընն իւզերինէ գօեարագ մատամ Պիւթէնէ տէտի։

— Սիզէ պիր թավշան կէթիրմէք իսթէր իտիմ իսէ տէ, շու սըրատա պուլունմասեօր, այթը այտան զիեատէ տիր պիր թէք թավշան պիլէ կէօպիւմէ իլիշմէտի։

— Լաքին – տէտի Նիգօլա – քէքլիքլէրին պէտէլինի վիրէեիմ, գաշ զուրուշ տուր, արգատաշ։

— Ա՛հ, էֆէնտիմ, պէն սիզէ պիր բէճատա պուլունաճաղըմ, լութֆէն գա պուլ իտէճէքսինիզ։

— Սէօյլէեինիզ պաղալըմ – տէտի Նիգօլա Պիւթէն։

Մէրգում պունու տիեէրէք օրատա պուլունան պիր գատէհէ շարապ տօլատուրտու։

Գաշայիր օթուրտու վէ տէտի։

— Պիր վագըթտան պէրու պիր նիզամ գօյտուլար, չիմտի հիչ քիմսէ ավ թէզքէրէսինի կէօսթէրմէտիքճէ պարութ սաթմաեօր։

— Էյ սիզին ավ թէզքէրէնիզ եօ՞գմու տուր։

— Ասլա արմամըշըմ ըոր։

— Պինաէն ալէյհ պարութուն տա եօգ տուր։

— Լաքին պարութ էլտէ իթմէք իսթէրիմ, Վընէլէ գատար կիմմէք լազըմ կէլիր, օրատա գաշագ պարութ սաթարլար, վէ պու կիճէ էօյլէ եարմալը։

— Սիզէ պիր գուլթու պարութ վիրէեիմ – տէտի Նիգօլա Պիւթէն – ավ՞ մը կիտիեօրսունուզ։

— Եանի Մ. Ցէրօնուն թավշանլարընը ավամատա կիտէեօրսուն, լաքին թիւֆէնկիմտէ պարութ պուլունմասընճա կիմմէմ, վէ պու կիճէ օլանճա պարութսուզ սարֆ իտիպ պիթիրսիմ։

— Նէ՞ տիւօրսուն, Գոնէեինին թավշանլարընը՞ մը ավլարսընըզ։

— Եվվէթ, հաթթա պիր տուզինա գատար ավլամագ նիյէթինտէեիմ պունատան մատտա պունուն Գոնէեինէ հիչ պիր զարարը եօգ տուր, զէրա քէնտիսի ավլամամագտա տըր։

— Բէք սօղրու։

— Հէմ չու տա վար քի – իլավէ իթմի Գասայիր – ժանտարմալարընը պաշգա իշլէ մէշղուլ օլտուղլարը չու սըրատա ավ իչիւն իսթիֆատ իթմէլի տիր։

Պու ժանտարմա սէօզիւ իւզերինէ, դէնէ Պօրէլ եէնիտէն էնիշթէսինին տէհշէթ հիսս իթտիկինի վէ պէնզի պէթի սօլտուղունու կէօրտիւ։

— Ժանտարմալարընը պու սըրատա մէշղուլ օլաճագ նէ՞ իշլէրի վար տըր – տէտի սիւալ իթտի սատէտիլանէ պիր սուրէթտէ մատտամ Պիւթէն։

— Բէնիթան-Նուարլարընը սէրկէրտէսինի արատօրլար։

— Պէն զանն իտիեօր իտիմ քի օ մահպուս տուր – տէտի Նիգօլա Պիւթէն։

Մէրգում պունու տիմէքլէ պէրապէր սէսի տէկիշմէքտէ, վէ եիւզիւնտէ բէնկ գալմամագտա իտի։

— Խալըը, խալըը – ճէվապ վիրտի Գասայիր – Մ. տը վէնասգ թահթը թէվգբէք ալընմըշ իտի, լաքին մէրգումուն Բէնիթան–Նուարլար սէրկէրատէսի օլմատըը կիւնէշլէն զիեասը կիպի մէյտանա չըգարը։

— Ա՛ճաշիսլ, նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, սահիհ մի տիր պու։

Նիգօլա Պիւթէն քէնտինի զապթ իտ տէրէք սօղու դանըլըգլա տէտի։

— Սիզ պու վագտտա վագըթ կէօրիւնիւեօրսունուզ, արգատաշ, պու իշի պիզէ հիքմէտէ իտինիզ։

— Պաշ իսթիւնէ – տէտի Գասայիր վէ պիլամէքլիք եէնիտէն պիր գատէհ շարապ տաճա տօլուրտու։

9·

Պատէհու Գասայիր տէտի։

— Պու խանէտանընն պախթը եօգ տուր, էվվէթ Վէնասգ խանէտանը իդպալսըզ ըոր։

ԽԱՐԻՇԻՆԵՐ

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱՏԱ ԻՆԹԻԽԱՊԱԹ

Ինկիլթերրատա ինթիխապաթը ուսմանիէնին թէգարբու պու հասէպիյէ, բիճալրն ավամա գարչը օլան մուամէլաթը նազիքեանէսի արթարզա արթամագտա տրը։ Շէօյլէ քի, ալաֆր։ մայիսին 11-ինտէ, լօրտ Սէլբսպըրի եէկէնի Մ. Աբթըր Պէլֆըր իլէ պէրապէր, Թրէյտը Եանէն, եանի Լօնտրայնին ամէլէ ճէմիյէթլէրի թարաֆընտան պիր հէյեէթի մէպուսէսի, պիր սուրէթի իլթիֆաթ քեարանէ վէ նազիքեանէտէ գաւրել իթմիշ տիր։

Հէյեէթի մէղբիւբէ ապալարը, կիւնտէ 8 սաաթ չալըշմագ գաեիտէսի իթթիխազ օլունմասը լիզումինի արզ ու պէեան, վէ ամէլէ ճէմիյեէթլէրինին, պու մէսէլէնի կէլէճէք ինթիխապաթտա բրթկրամլարընն պաշլըճա պիր նօգթասը մագամընտա իրաեէ իթմէք նիսբէթինտէ օլտուգլարընը, իլավէյի կիւֆթար իյլէմիշլէր տիր։

Պունտան մագսէտլէրի, ամէլէ սընիքը, քէնտիլէրին եէվմիեէ 8 սաաթ չալըշմագ ճիհէթինի իլթիզամ իտէն ֆըրգաեա ըէյլէրինի վիրէճէքլէրինի անլաթմագ իտի։ Լօրտ Սէլբսպըրի իշպու մպաբուզաթտան միթթէաճճիպ օլարաք, նազիքեանէ պիր սուրէթտէ, թէմամըյլա քէնտի էֆքեարլարընա հէմբէյ օլմատըղընը պէեան իթմիշ, վէ տէմիշ տիր քի, «Շաեէտ կիւնտէ 8 սաաթ չալըշմագ իսթէրլէր իսէ, էվվէլ էմիրտէ էֆքեարը ումումիեէի չու եէնի թարզ վէ ուսուլէ իֆրաղ իթմէք լազըմ տըր։ Պունտան մաատա, պէլքի ֆապրիկաթօրլար գանունուն օլ պապտէքի չիտտէթ ու իդաճընա թէհամմիլ իտէմեէիպ, պիր կիւն մէմլէքէթի թէրքլէ, սէնայի տէրքէքլէրինի տիկէր մէմալիքէ նազլ իլէ, պիւսպիւթիւն վաթանլարընտան այրըլըրլար։»

Մ. Պէլֆըր տախի սէօզէ ազազ իլէ, ամուճասընընն նութգունու թաֆսիլ վէ թէֆսիր իթմիշ, վէ Լօնտրա ամէլէ կիւրուհու հէյեէթի մէպուսէ ազալարընը սապր ու թէհամմիլ իթմէկէ, վէ ինթիտալ իւզրէ հարէքէթ իյլէմէկէ տավէթ իյլէմիշ վէ «թէհամմիլ վէ միւրուրու զէման, գուվվէթ վէ ճէսարէթին իթմէտիկի չէյլէրի եաբար» տարը մէսէլինին Ինկիլիզճէսինի զիքր ու թէքրար իտէրէք, մէդալէսինէ խիթամ վիրմիշ տիր։

Մամաֆիհ, հէյեէթի մէպուսէսինին պունտան մէճմուն օլուպ օլմատըգլարը մալիմ տէկիլ տիր։

ՊԻՐ ՐՈՒՍԻԱ ԺԷՆԷՐԱԼԸՆԸՆ ՎԷՖԱԹԸ

Ռուս մաթպուռաթը, ժէնէրալ Բիէր Աբօլօնօվիչ Կրէսէրին նապէմահէլլ օլան վէֆաթը հապգընտա, միւթթէֆիզ էն իզհարը թէէսսիֆ իտիեօրլար։ Միւմա իլէյհ ժէնէրալ, 10 սէնէտէն պէրու Բէթրսպուրգ բօլիս նազըրլըղը մէէմուրիեէթի միւշքիլէսինի իյֆա իթմէքտէ իտի։ Պու զայեուբ վէ սատրգ մէէմուրտա, Գազիմիր Բէրիեէնին սէպաթ վէ մէթանէթի իլէ, պիր Բիէթլինին էհլիեէթ վէ զէքեավէթի ֆէվզելատէսի մէվճուտ իտի։ Միւմաիլէյհին բէյի իզէրինէ, իքինճի իմբէրաթօր Ալէքսանտր զէմանընտա, լաղվ օլունան «իւշիւնճիւ ֆըրգա», իմբէրաթօրու լահըգ զէմանընտա եէնիտէն թէշքիլ օլունուպ, քէնտի իտարէեի տիրանէթքեարանէ վէ միւէսսիրէսի սաեէսինտէ, պէօեիւք խրամէթլէր իյֆա իթմիշ տիր։ Հէր հալտէ Մ. Կրէսէր վազիյֆէսինի միւքէմմէլէն իյֆա իտիպ, միւտեպպիրլիկիլէ շէօհրէթշուար օլմուշ տուր։ Շու սօն սէնէլէր զարֆընտա, Բէթրսպուրգկտա ասաեիշի ումումինին ղըպթէպախշ օլաճագ սուրէթտէ պէրքէմալ պուլունմասը, մահզա միւթվէֆֆա Մ. Կրէսէրին հիւսնի իտարէեի ինզիպաթիէ վէ մէհարէթքեարանէսի էսէրի պուլունմուշ տուր։

ՐՕՉԱ ՄԱԵԷՐ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Վիէննատան 10 մայիս թարիխիյլէ եազըլմըղընա կէօրէ, շէհրի մէղբիւրտիվանը թէմեէլղինտէ պունտան իքի սէնէ մուգատտէմ, վուգու պուլան ճալիպի տիզդաթ պիր մուհաքէմէնին նէթիճէ վէ թէֆէրրուաթընտան օլմագ իւզրէ վագաաեի աթիեէ հիքաեէ իտիլիեօր։

Պարօնլուգ սրֆաթընը թագընմըշ օլուպ քիպար վէ ասըլզատէկեան միեանընտա, վերտիկի սուրէտլէր, զիեաֆէթլէր վէ սաեիրէ իլէ քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլան պիր պանքէր իզհարը իֆլաս իթմիշ իտի։ Մէրգումա թէվտի օլունան մէպաղիզ պիր թագըմ մուխաթաբալը մուամէլաթտա զայպ օլմուշ իտի։ Զուրիցէրիատա Լօդան շէհրինտէ մուգիմ Մ. Գրանտեպուրկ նամպիր միլիոնէր եալընը 600 պին ֆիօրին զայպ իթտիկի կիպի, պիր լոգանթա սահիպի տէ պէլքի 20 սէնէ զարֆընտա ալտըղը պախշիշլէրի թէշբիհ իտէն 40,000 ֆրանգլըգ պիր մէպլաղը, մէղբիւր պանգատա թէվտի իթմիշ օլաուղունտան, պու բարա տախի պէթթաղի զայպ օրնուշ տուր։

Պանքէր Դ սէնէ Շթայն թէվզըֆխա նէմոնտէ հապսա մահբիւս օլուպ, գարը սը իլէ պիր էրքէք չօճուղունու վէ պիր ատ Ինկիլիզ պէսլէմէսինի Վիէննատա թէրք իթմիշ տիր։ Պու պէսլէմէ զանէթ սատրգ վէ ֆէտաքեար օլտուղունտան, ֆելաքէթ իշէրիսինտէ էֆէնտիսինի թէրք իթմէք իսթէմէեիպ, էվ օնօմի իթտիկի մէպալիզի տախի անլէրին ջահլիք էմրինէ վագ իթմիշ տիր։

Պանքէրին օղլը բէրբէրինին զէնկին լիկի զէմանընտա միւսաֆիրլէրի քեաղըտ վէ էլ չարուգլուղունա միւթտաեիր հօգգապազըգլարը էյլէնտիրիր իտի։ Մէրգումա զայթէն մէշհուր հօգգապազ հէրմանտան պու ֆէննի թահսիլ իթմիշ իտի։ Մէրգումա հէրման պանքէրին ֆավիզասընը ալ տէրքէճէ մուհապէթ վէ տօսթլուգտա պուլունմագտա իտի քի, հօգգապազընը տուլ դարբսը տախի իշպու իֆլաստա 100 պին ֆրանգ զայպ իթմիշ տիր։

Հէնուզ Զէ չաղլարընտա պուլունան պանքէրին օղլու բէվվէլա հօգգապազլըղլա կէօնիւլ էյլէնտիրիր իքէն, մուախխէրէն պունու քէնտինէ սէնատթ իթթիխազ իթմիշ, վէ Վիէննատա վէ էեալաթը սաեիրէտէ իճրա իթտիկի լուպիեաթլա խայլիճէ բարա զաղանմագա պաշլամըշ տըր։ Պունտան պիր սէնէ մուգատտէմիզ պալճու պիր գարը, հէր նասրլսա պանքէրին էվինէ իրտամէթքեարլըղա կիրմիշ տիր։ Րօզա Մաեէր թէսմիեէ օլունան պու գարը, մատամ Բ. Նին թէվզճիւհինէ դաեիլ օլտուղու կիպի, տէլիգանլընն տախի իսէնուտի վէ մէճմունիեէթինի մուճիպ օլմուշ իսէ տէ, անճագ Ինկիլիզ պէսլէմէ գըզ պունդա թէհամմիլ իտէմէմիշ տիր։ Մէրգումա պու գատընն ֆիթնէքեարը վէ տեսսաս օլտուղունու ֆարգ ու իտրաք իյլէմիշ տիր։

Րօզա հանըմլյա էֆէնտիսինէ, ասհապը մաթլուպ թարաֆընտան քէնտիլէհլերինտէ պիր թագըմ սուրէթի թէսվիեէլէր իսթիհսալ իտէճէկինի, վէ տաեինլէրին զիմմաթընը թէսվիեէեէ մախսուս օլան խըրվաթիսթանտաքի տիլնի շին պիր էվլաքը սաթըպ պէտէլինի քէնտիլէրինէ կէթիրմէկէ մուվաֆֆաղ օլաճաղընը պէեան իթմիշ, վէ պաշլըճա ասլաճագլարը զիեարէթ իշլեն Լօդան վէ Լոնտրաեա զիեարէթլէր իթմէք իւզրէ նիշէ սէյեահաթլար իյլէմիշ, վէ կէնճ Բ. տէն պու վէսիլէ իլէ, հօգգապազընդտա վէ դէ Պօրէլ անընն հալ ու հարէքէթինի թէճճասիա իյլէտի։

Նիգօլա Պիւթէն մէրտիվէնտէն ահէսթէ ահէսթէ չըգարդը զէման, իքի գատընլար կէօրիւշմէկէ ճէսարէթ իտէմէքտէ իտիլէր։

— Լաքին Դասայիր սէօզէ ազազ իլէ տէտի։

— Զանն իտէրիմ, էֆէնտի իշկիեէ պիր ազ զիեատէ գաշըրտը։

Մատամ Պիւթէն ճէվապ վիրմէտի։ Լաքին գուլագլարընա վարընճաեա գատար գըզարտը։

— Մէյխանէտէ տօսթլարլա թաամ, իթմիշ – տէտի դէ Պօրէլ։

— Պէօյլէ օլմասա իտի, պէնիմլէ պէրապէր ավա կէլմէսինի թէքիտիֆ իտէճէք իտիմ։

— Թավշա՞ն մը ավլամաղա։

— Էվվէլթ մատամ։

— Օ՛հ, խայբր միւսիւ, պէրապէր կէօթիւրմէեինիզ – տէտի մատամ Պիւթէն պիր նէվ խէվֆ ու տէհշէթլէ։

Նիգօլա Պիւթէն էլինտէ պիրգուլթու պարուֆ պուլունտուղու հալտէ եզգարրտան թէքրար աշաղը էնտի։

(Ցեվոդ)

— Նէ՞տիեօրսունուզ, աճա՞իպ-տեեի իսթիհզա իթտի Նիգօլա Պիւթէն։

— Էվվէթ, 15 սէնէ զարֆընտա ամուճասը վէ եէկէնի թահրը թէվզըֆէ ալընը-գ գաթլ թէօհմէթիյլէ իթհամ իտելմիշ, վէ նիհաեէթինաէ հէր իքիսինին մասում վէ պէրիիւզիմէ օլտուգլարը թէպէյնիւն իթմիշ տիր, լաքին թէվզըֆ օլմագտան գուրթուլամամըշլար տըր։

— Պու հէր քէսին պաշընա կէլէպիլիր պիր շէյ տիր – տէտի սօզուգ գանլըլըգլա Պօմ սահիպի էմլաքը։

— Օ հալտէ – տէտի մատամ Պիւթէն – Վէնասգընն պէրիիւզիմէ օլտուզու թէհազգուգ իթտի։

— Էվվէթ մատամ։

— Պունա էմի՞նմիսինիզ – տէտի Նիգօլա Պիւթէն շիւպհէլի պիր սուրէթտէ։

— Օ՛հ, պունա էմի՞նմիեիմ, շիւպհէսիզ։

— Էյ սալը վիրիլմի՞ մի։

— Եանի իւչ կիւնտէն պէրու Պէլրօշա ավտէթ իթմիշ տիր, վէ քեաֆֆէյի Գատարաշ վէ Սէն-Բօլ էհալիսի վէ Տիւրանս նէհրինին տիկէր սահիլինտէ սաքին պիլճիւմէ քէօյլիւլէր պանտա մուդիգալարա միւմաիլէյհի իսթիդպալէ կէթիմիշլէր տիր։

Նիգօլա Պիւթէն օմուզլարընը սիլքտի։

Պու եէնի հարէքէթէ դէ Պօրէլ վագբֆ օլտու։

— Ղարիպ տիր, պիւթիւն պու շէյլէր – տէտի դէ Պօրէլ – հեր քէսի թէվզըֆ վէ մուախխէրէն թախլիեէ իտիեօրլար։ Էկէր մահպուս պարօն տը Վէնասգ օլմաեբպ տա պիր ֆագիր օլսա իտի, հէչ գուրթուլաճակը եօգ իտի։

— Լաքին մատամ քի պէրիիւզիմէ վէ պիկիունահ իտի։

— Իշթէ պուրասը իսպաթ օլունմամըշ տըր։

— Եանըլըեօրսունուզ միւսիւ Պիւթէն, Ք. տը Վէնասգընն ճիւրմիւ վուգու պուլտուղու կիւն պաշգա եէրտէ պուլունմուշ օլտուղու թէհազգուգ իթմիշ տիր։

— Նէ՞ տիեօրսունուզ։

— Մօնպրէօն սաֆֆիեէսի ճինահէթի մայիս աեընընը իլք կիւնլէրինտէ վուգու պուլմուշ տուր։

— Մ. տը Վէնասգ մէմլէքէթտէ տէկի՞լ մի իտի։

— Խայըր։

— Էյ նէ՞րէտէ իտի։

— Օլիուլ ճիվարընտա տէնիզ գրեբսընտա պիր կէօմրիւք մէէմուրունուն խանէսինտէ։

Նիգօլա Պիւթէն իւսթ իւսթէ իքի գատընը կէօրիւշմէկէ ճէսարէթ իտէմէքտէ իտիլէր։

— Կիտիպ սիզէ պիր գուլթու պարուֆ թէեատրիք իտէեիմ։

Նիգօլա սալանգարագ եէմէք օտասընընը զարուսունա տօղրու իլերլէյէտի, վէ դէ Պօրէլ անընն հալ ու հարէքէթինի թէճճասիա իյլէտի։

Նիգօլա Պիւթէն մէրտիվէնտէն ահէսթէ ահէսթէ չըգարդը զէման, իքի գատընլար կէօրիւշմէկէ ճէսարէթ իտէմէքտէ իտիլէր։

— Լաքին Դասայիր սէօզէ ազազ իլէ տէտի։

— Զանն իտէրիմ, էֆէնտի իշկիեէ պիր ազ զիեատէ գաշըրտը։

Մատամ Պիւթէն ճէվապ վիրմէտի։ Լաքին գուլագլարընա վարընճաեա գատար գըզարտը։

— Մէյխանէտէ տօսթլարլա թաամ, իթմիշ – տէտի դէ Պօրէլ։

— Պէօյլէ օլմասա իտի, պէնիմլէ պէրապէր ավա կէլմէսինի թէքիտիֆ իտէճէք իտիմ։

— Թավշա՞ն մը ավլամաղա։

— Էվվէթ մատամ։

— Օ՛հ, խայբր միւսիւ, պէրապէր կէօթիւրմէեինիզ – տէտի մատամ Պիւթէն պիր նէվ խէվֆ ու տէհշէթլէ։

Նիգօլա Պիւթէն էլինտէ պիրգուլթու պարուֆ պուլունտուղու հալտէ եզգարրտան թէքրար աշաղը էնտի։

(Ցեվոդ)

ՏԻԵԱՐՊԷԲԻՐ ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ՍԷՆԱԵԻԻ

Շէհրի մէգիւրտէ, չաեանը գիքը ու գայտ օլան իր, ճաթա սէպէպ օլմագտա պուլունան սէնաեիի մահէլլիեէ, իրէք տօգումսը, բամպուգլու իրէք վէ եալընըզ բամպուգ տուր։

Եիւղ գատար տէսթկեահ, գատընլարը սօգաղա չէր տրգլարը գէման, գուլանտրգլարը բէչէլերի ատպուրլար։ Ալէլէքսէր սըրմալը օլան իշպու բէչէլերին պէհէրի, սըրմալարընըն գիեատլիկինէ կէօրէ 2–5 լիրա իտէր։ Կիւնտէ 25 գրուշ եէմիեէ ալան պիր իշճի, պիր կիւնտէ պիր բէչէ իշլէեէպիլիր։ Իշպու բէչէլեր Խարբուրթ, Սիվազ, Թրապիզօն, Վան, Պիթլիս վէ Էրզրում իսրաճ ատիլիր։ Գունլարը պիր մրգատարը տախի Հալէպէ կէտնատիրիլիր։ Մէգիւրտէ շէհիրտէ տախի բէչէ էտաբլարը իսէտէ, գրատա իշճիլիք ֆիեատը ֆէվգէլատէ եիւքսէք տիր։

Եիւղ գատար տէսթկեահ տախի կէդտօզումագտա, վէ մատուլաթը Խարբուրթ վէ Սիվազա կէօնտէրիլմէքտէ տիր։

30 գատար տէսթկեահպա իրէք վէ բամպուգ իլէ իրէք մախլուլթու տօգունմագտա, վէ պունլար վիլայէթին տախիլինէ կէօնտէրիլմէքտէ տիր։

200 գատար տէսթկեահ տախի ֆէրլա բամպուգ տօգումսըզ իշլէմէքտէ, վէ պունլար, Խարբուրթ վէ Վան վէ Պիթլիք կէօնտէրիլմէքտէ տիր։

Տիկեր սէնաեի տախի տէպպաղաթ վէ գաղանճըլըգ վէ սաեիրէ օլմուգ, Մանգատէմէրի բէվանը իր իսէ տէ, էյէմմ պու սէնաեի էրպապը, եալընըզ Խարբուրթը տախիլիեէեէ քէֆաեէթ ատէճէք գատար մալ իսրաճ իթմէքտէ տիր։

Թիճարէթ մարտ նիհահէթինէ տօղրու պիւսպիւթիւն տուրկուն օլուպ, Հալէպ թարիգի իլէ վանգու պուլան խախալաթ վէ իսրաճաթ չաեանը գայտ ու թիզքեար տէկիլ տիր, գիրա նագլիեէ ֆիեաթը հէնուզ տահա եիւքսէք տիր։ Հէր զէման սիւրաթլա ազ մագտա օլան Եաֆա վասրթասը իլէ, վէ սանարգ ֆինտէ օլարագ Մուսուլա էմթիա կէօնտէրիլէհէք էն միւսաեիտ մէվսիմ պու զէման տրը, չինքի պու էանալերատէ Տէճլէնին (Տիգրիս) սուեու տաղարտա գարլարը էրիմէճինտէն տօրաեը չօգ տուր։ Իսրաճ օլունան էմթիա, ֆէնէպի մանգուլու օլան գահվէ վէ չէքէր իլէ Հալէպ սապոնու վէ կաղ տրը։

Նագլիեաթ քէլէքլէր վասրթասը իլէ վզնգու պուվմագտա, վէ հէր պէք քելէք 200–300 թուրմտան թէչքիրտիմէքտէ տիր, իւճրէթինագլիեէ տախի պէհէր թուրում իչին 4–5 գրուշ տուր։ Մուսուլա վարը օլան եօճու պուհիտապ իլէ Նավլինի իթա իտէր։ Եօճու եօլտա սրճագ վէ սաեիրէտէն մուհաֆազա օլունմագ իչին, պիր ուֆագ գուլիպէ վէ տաեիրէ եաբտրմրշ իսէ, անրտէ քիլլիեէթի զարարա օպրամագ սրզը, ելտէն չրգարը։

Սէյր ու սէֆէր միւտէթի 4–5 կիւն իմթիտատ իթմէքտէ, վէ քէրվան վասրթասը իլէ պու մէսաֆէ 12–15 կիւնտէ ալընմագտադր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԵԷ

ՔԻՄԵԱԿԻՐ ՀՕՖՄԱՆ

Ալմանեանը մէշհուր քիմեակէրլէրինտէն Մ. Հօֆմանը կէչէնտէ վէֆատ իթտիկի մալիւմ տիր։

Պէրլին գազէթալարընը իշարընա կէօրէ, միւթէվէֆֆանը 9 նէֆէր չօճուղու, վէ 25 միլեօն գատար ներվէթի գալմըշ տրը։

Միւմայիլէյհ պու զէնկինլիկէ, քիմեահա վուգու պուլան քէշֆիեաթը սահեէսինտէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

ՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱԵԱ ԹԻՊԼԷՐԻԻ

Կէչէնլէրտէ Բօմատա վէֆատ իթմիշ օլան պիր մատամը պըրագտըզը վասիեէթնամէսինտէ, սաղլըգընա օգումագ իթթիֆատընտա օլտուղու պիր զազէթա եա 2500 ֆրանսըզ լիրասը թէրք էյլէմիշ տիր։ Մէգիւրտէ զազէթա միւտիրինին, իշպու հէտիեէսի գապուլ իթմէեէրէք, Բօմատա պուլունան խայրաթխանէյէ թէրք էյլէտիկինէ, Լօնտրա զազէթալարը եազըեօրլար։

ՁՕՃՈՒՔ ՍԷՐԿԻՍԻ

Պէլճիգա զազէթալարընը վիրտիքլէրի մայիւմաթա կէօրէ, Պէլճիգատա եագընտա պիր սէրկի աչըլմագտ տրը։ Մէգիւրտէ սէրկիտէ, հէր քէս 3–և եաշընպ գատար օլան քիւչիւք չօճուգլարընը կէօսթէրէճէք, վէ պունլար միեանընտա, կէրէք կիւգէլիք վէ կէրէք սրհհէթ վէ թէմիզլիք ճիհէթիյլէ, մէրթէպէյի մախսուսէ իհրազ իտէն չօճուգլարընը վալիտէլերինէ, պիրէր իֆթիխար շահատէթնամէսի վիրիլմէճէք իմիշ։

ԶԻՎԻ ՆՈՒՏԱՆ ՊԻՐ ԱՏԷՄ

Ամէրիգատա չիվի վէ սաեիրէ եութմագլա չէօհրէթ պուլանլարընը սէրֆիրազը օլան զարիպ պիր ատէմ, պու քէրրէ վէֆատ իթմիշ տիր։

Միտէսի տէօքիւմանէեէ մախսուս պիր գազան իթլագընա չաեան պուլունան պու ատէմին, իսթիմալ իթտիկի էնալէա թատմիր, չագըլ թաշլարընը անախթար, թավլու զարլարը, չիվի, չիշէ վէ տահա բէք չօգ մէվատատէն միւրէքքէպ իտի։

Մէրգուում, պու գատար կիւղել թամլարա բէք զինատէ հավէսքեար օլմազլա պէրապեր, ատրգատրգնա միյտէսինի պունլար իլէ տօլտուրմագտա զէրրէ գատար գուսուր իթմէեօր իտի։

Պիր միւատէթ պու սուրէթլէ թէլէզզիւզ իթտիքատէն սօնրա, միյտէսի պիր ազ իգտրրապ հիսս իթմէկէ պաշլամըշ օլտուղունտան, հէրիֆ պազը հէքիմլէրէ միւրաճատաթ իթմէքլէ, մուատէնէսի իճրա դըլընարադ, միյտէսինատէքի ադրը, եէմէքլէրատէն պիր մրգատարընը օրատա գալմըշ օլմասընտան նէշէթ իյլէտիկի անլաշըլմըշ, վէ վիրիլէն պիր իլաճ իւգէրինէ, ճէսիմ գատալարընը իմալինտէ գուլանըլան վիտալը պիր խայլի պէօհիւք չիվի գուհուր իտէրէք, հէր քէսին հայրէթինի մուճիպ օլմուշ իտի։ Հալ պու քի, օ տէհշէթլի միյտատէ եէրլէշմիշ օլան չէյլէր պունտան իպարէթի օլմաերգ, տահա պիր չօգ մէվատատ միւխթէլիֆ մէվճուտ օլտուղու կէօրիւլտիկինատէն, ամէլիեաթը թրպիկեէ իճրասընա, մէվատատ մէգիւրէնին իսրաճընա մուվաֆֆագ ըյէթ հասըլ օլմուշ իսէտէ, պու ամէլիեաթ տախի քեարկիրի թէէսիր օլամամըշ, վէ մէրգում պէօհիւք պիր իգտրրապ իչինտէ թէրքի հաեաթ էյլէմիշ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԼՕՆՏՐԱՅԱՆ

... Միւէլլիֆ,

Իսթանպօլտան հարէքէթլերի զազէթայի միւթէպէրէնիզատ պիտիրիմիշ օլան Կիւլպէնկեան իրդ. հաճի Սարգիս էֆէնտինին ֆամիլեայի միւհիմմէրէմէսի իֆֆէթլու Տիրուհի հանըմ, Բարիստէ պիր գաչ կիւն արամտան սօնրա, զաթէն Բարիստէ պուլունան մախտումու ալիւերի Գալատա էֆ., վէ Էսայեան իրդ. Յով հաննէս էֆէնտի վէ ֆամիլեայի միւթէպէրէլերի իլէ ալաֆր. մալիսին 8ճնճի բազար աղչամը «թրէնէքսբրէս» իլէ Լօնտրատա թէչրիֆ իթտիքլէրինտէն, Հարին Բրօս սթասիօնունտա թէալիւգալը թարաֆընտան խսթիպ պուլունմուշար տրը։ Միւմայիլէյհ Կիւլպէնկեան Տիրուհի հանըմին պու թէչրիֆատէն մահզա մագսատի, մախտումու ալիւերինին, պիր մահ սօնրա իճրասը մուգարրէր օլան բէտամի նգամ լոնտրատա հազրը պուլունմաղ օլուպ, պարիպէն իրդ. հաճի Սարգիս էֆէնտինին թէչրիֆինէ տախի խսթիգար օլունմագտա տրը։

Քէնտի չէօհրէթ վէ սախավէթքէրիյլէ մասարուֆ օլուպ, կէրէք Թիւրքիա վէտէ կէրէք էվրօբա մէյատանը, իմճարէթինտէ ալի պիր մէվգը իհրազըյա միլէթիմիզին մուճիպի իֆթիխարը օլմագտ պուլունան պու իքի ֆամիլեայի միւթէպէրէնին հասըլ իլլէմէքտէ օլտուղլարը չուիթիպատ ու գարապէթ, Լոնտրատաքի միլլէթտաշլարըմըզ թարաֆընտան քէմալի մէսէրրէթլէ թէլազգը օգունմագտա տրը, զիրա, պու վասրթա իլէ արգուլարընը մէյատան ալըպ, միճուտի լապիւտա օլան միլլի պիր իհթիեաճընը իքմալինէ տախի զավիէն իւմիտվար պուլունմագտա աբրլար, եանի տիմէք խախէրիմ քի, 170 նէֆէրի միւթէճավուզ օլան Հայլարըմըզընը, պու սահէտէ, պիր մատուռա մալիք օլմազլա պոխթիեար օլաճագլարընը, եանի քէնտի ամալը սախավէթքէարանէլէրի գաթէն մէշհուտ միլլէթ օլան Կիւլպէնկեան վէ Էսայեան ֆամիլեայի միհիմմէրէմէլէրինին միւթաբրֆ օլտուղլարը հիսսիեաթը նէճիպանէտէն, պիհագզըն իւմիտ խախպ հիբրասընա տախի վիճիմէնին տիրլէր։

Լօնտրա կիւպի մէնպաը ալերվէթ, մէնշէի ազամէթ վէ մէրքէզիմէտէնիեէթի օլան պարչէհիրատ, 170 նէֆէրի միւթէճավուզ Հայլարըմըզ պուլունուպ, խուսուսա պունլար վիճանընտա միլլէթիմիզին պատիի իֆթիխարը օլապիլէճէք Թիւրքիայը, Հունգարիայը վէ Ռուսիայը էբէեիճէ սահիպի սերվէթլէրիմիզ պուլունասուղու հալտէ, չարպանըզ վէ մատուռասուզ գարարագ, մէճպուրի տիկէր քիլիսէլէրէ զիեարէթլերի, պիթթատի միլլի սանէրէ նէզտինտէ տախի իեի պիր թէէսիրի միւէտտի օլամաեաճաղընտան, պու վասրթա իլէ, մէգիւրէ իհթիեաճը միլլինին իթմամընա, պիզ տախի գամինէ իւմիտվար օլտուղումուզդան, ֆամիլեայի միւմայիլէյհիւանընը նամը նամիլերինի պիր գահ տատա թազիմ ու թէպճիլ իյլէեէճէք օլան մէգիւրէ խուսուսատան տօրանը, չիմտիտէն էֆէնտի միմայիլէյհիւմաեա, միլլէթիմիզ նամընա օլարագ արզը թէչէքքիւր իյլէտիկիմիզ։

)(98)(

ՆԷՐԻՄԱ

ՀԵՅԼԻԷՆ Ց. Մ. ՀԱՃԵՆԱՆ

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՐՈՐԴ

— Ինչ կայ հարցուց Սպիրօ ինքն ալ բահը կեցնելով։

— Սա կայ որ այս քարը արդէն անկատ է Ժայռէն և բոլորտիքի հողն է որ այսպէս կեցուցած է։ Եթէ քիչ մ'ալ տակի հողը պեղենք, քարն ինքնին պիտի թափվի։

— Ըսէք ի՞նչ գործերնիս լմնցած է։

— Ամանդատը պատրաստ է, այժմ որսի սպասենք։

— Ահաւասիկ մեր մարդը կուգայ ըսաւ Սպիրօ ձեռքի բահը գետին թողլով։

Ցիրաւի ալ Սալար մի այնակ կուգար, վերջէն պիտի բացատրենք թէ Պարպա Գոստանթի ինչ եղած էր։

Գործակատարն սիկարեաններուն քով հասնելով, անձկանք հարցուց։

— Ի՞նչ ըրիք։

— Նկոյ ըսաւ Թէօֆիլ։

Եւ Ժայռին բարձունքէն քարակոյտին ճակը ցոյց տուաւ որ կեսէն աւելին ողողուած էր։

— Հապա միւս քարը։

— Եթէ ճկոյթովս դպիմ, վար կը գլորի։

— Կեցցէք ըսաւ Սալար զարմանօք, յիրմուի քանչասիրտ և կորովի մարդիկ էք եղեր, կը խոստովանիմ որ ես չը պիտի համարձակէի այս տեսակ վտանգաւոր գործողութիւն մը կատարել։

— Ոչ ալ մենք պիտի համարձակէինք, եթէ խոստացեալ այն մեծ գումարը չըլլար։

— Ա՛հ, իրաւ է, ձեր փոխանակագիրներն իրաւամբ չահեցաք, ահաւասիկ առէք։

Սալար թղթապանակէն փոխանակագիրներն հանելով, մին Թէօֆիլին միւսն Սպիրօյին տուաւ։

— Հիմայ ըսաւ Սալար ըսածներուս լաւ միտ դիր և ընկերոջդ ալ թարգմանէ, այս իրիկուն դուք միայնակ վերադարձէք, ես ծերուկիս քով պիտի մնամ, Բերա Տէօրթէօլ աղջը Ներիմա Տօրալիի ապարանը հարցնելով, այս կտրատուած տերևն դռնապանին պիտի տաք որ իշխանուհոյն ձեռքն հասցնէ։

Թէօֆիլ կտրատուած տերևն առնելով զարմանօք վրան նայեցաւ։

— Իշխանուհին այս տերևն ի՞նչ պիտի ընէ։

— Ամէն բան գրուած է ատոր վրայ, այն կը հասկընայ։

— Ահաւասիկ նոր տեսակ գիր մը։

— Այս տերևն դռնապանին յանձնելէ յետոյ անդ կըսպասես, կարելի է ձեզի բան մը կը յանձնարարէ, երեքշաբթի առաւօտուն կանուխ շոգեմակոյկ մը Թափհանէի նաւամատոյցը ձեզ պիտի սպասէ...

— Եռեքշաբթի առաւօտուն դարձեալ հո՞ս պիտի գանք։

— Ա՛յո, նոյն օրն հիւրեր պիտի գան կղզին, քեզի նամակ մը պիտի յանձնեմ՞ որն ատենքը մէկանց քէօշկին մէջ գտնուած մէկ ժամանակին նամակը պարոն Հրանտ անուն մարդուն պիտի տաս։

— Լաւ, յետոյ։

— Յետոյ այն մարդը քեզ պիտի հետևի և գործատոյց տաղաւարին առջև կեցող իշխանուհին տեսնելով, նորա պիտի մօտի, նոյն առաւօտուն քեզ ոսկի շղակ մը պիտի յանձնեմ, երբ պարոն Հրանտ իշխանուհոյն քով երթայ, շղակը շղէ . . .

— Որ դուք ալ ընկերոջս հետ քարը տապալէք։

Սալար Թէօֆիլի ուշմտոքթեան վրայ զարմանահար մնաց։

— Իրաւոր եզական մարդ մ'ես դուն ըսաւ։

— Բաց գրքի մը պէս գործն հասկցուեցաւ, ալ հոս գործ մը չունինք այսօր, եթէ ուրիշ ըսելիք մը չունիս մենք մեկնինք։

— Ըսածներս ընկերոջդ ալ հասկցուր։

Թէօֆիլ Սալարին պատուէրներն մի առ մի հասկցուց Սպիրօին որ ատեն Անդիթա ևս լսեց այս ամենը։

— Հիմայ ըսաւ Սալար գործիքներդ առէք նաւակ երթանք ուր նաւատին թողած եմ։

Թէօֆիլ սակառն ու գործիներուն դանփիւղն առաւ Սպիրօ ալ բահ բրիչ ողոց ժողուելով նաւամատոյց իջան ուր նաւատին նաւակին մէջ կըսպասէր։

Սալար գիրենք գրօսանաւն փոխադրելէ յետոյ, ինքը նաւակով դէպի Թուզլա թիավարել սկսաւ։

Անդիթա գտնուած տեղէն գրօսանաւուն հեռանալը տեսնելով, Թագստոցէն ելաւ, արագ քայլերով նաւամատոյցին կողմը գընաց և հեռուն ծովուն վրայ Պարպա Գոստանթիի նաւակը ճանչցաւ զոր Սալար Թուզլա կը տանէր։

— Անշուշտ Պարպա Գոստանթին բերելու կերթայ խորհեցաւ, խեղճ ծերունին եթէ այս ամենն իմանայ, յաւէտ կը մեռնի, բայց վերջապէս պէտք է որ գիտնայ ամէն անցած դարձածը, այն որ բոլոր յոյսը այդ անագորոյն հնոջ վրայ դրած էր։

տէ, զանն իտէրիզ քի եանըլմըշ օլմաեըզ։

Շու խուսուս տախի զիքը օլունաա կելէք տիր քի, Լոնտրատաքի միլլէթատշլարըմըզ, մէզքիւր իհթիեաճըն իթմամընը սրրգ միւմանլէյհիւմ էֆէնտիլէրէ թահվիլնիեէթինտէ օլմաերզ, իլա հէր քէս քէնտի գուարէքի տախիլինճէ օլարադ մուամէնէթե հազըր տըր։

Թէեսսիֆ իտէրիզ քի պէօյէ մուհիմ պէր եէրտէ պու գատար Հայլարըմըզ պուլունուպտա չօպանարզ վէ քիլիսէսիզ գալարգլարը թապտիրտէ. հէր նասըլ իսկ Բաթրիգխանէմիզ թարաֆընտան, չիմտիէէ տէկին թահթը նազարը տիգգաթա ալընմամըշ տըր։

10 Մայիս 1892 Մ. Ս.

Մանրամասն

Իզզէթլու Կիւլպէնքեան վէ էսալեան էֆէնտիլէրին սախավէթ վէ տելէթլէրիյլէ, շու պիւլիւք ֆազիլէթին վիճուտէ կէլմէսինի, պիզիմլէ պէրապէր թէքմիլ էհալիմիզին, քէմալի իշթիեադ վէ թէշէքքիւրլէ պէքլէնէճէկինտէ գաթան շիւբհէ ճաեիզ տէկիլ տիր, վէ զիքրի ճէմիլլէրի պիր գաթ տահա էպէտի գալմագլըգ հագգընը գազանճագ տըր։

ԹԱՀՎԻԼԻ ՏՈՒԵՈՒՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Տիւնքի «Մոնիթէօր» զազէթասը, թէվհիտի տուեուն հազգընտաքի միւզաքէրաթըն օլտուգճա իլէրուլէեէրէք, ձու մէսէլէնին էմրը վագը հալինի ալմըշ ատտ օլունաճագ տէրէճէեէ կէլտիկինտէն պահս իյլէտիքտէն սոնրա, իճրա գըլընաճագ մուամէլէյի թէվհիտիեէեէ տաեիր պազը ճալիսմաթ իթա իյլէմիշ տիր։ Մէգքիւր զազէթանըն իֆատէսինճէ, էմրի թէվհիտի իճրա գըլընաճագ օլան տուեուն տէօրթ թէրթիպտէն իպարէթ օլուպ, պունլարտան

Ա.	թէրթիպի	3,140 237
Բ.	»	10,553,757
Գ.	»	33,180,676
Դ.	»	47,592,231

մըդտարը մէճմուու 94,466,901 Օսմանլը լիրասընտան իպարէթ տիր։

Իթիպարի օլան տուեուններ մէզքիւրէ գըյմէթի հագըդըյեէսինէ թէնզիլ օլունարագ, թազրիպէն 31 միլեոն լիրա հալինէ կէթիրիլիքտէն սոնրա, ճիւմլէսի իչիւն 100տէ 4 ֆաեիզլի պիր թահվիլի ճէտիտ չըգարըլաճագ տըր։

Մուամէլէյի թէվհիտիեէնին սուրէթի իճրասընա կէլինճէ, պու քէյֆիեէթ մագթուէն թալիպլէրէ հէվալէ օլունաճագ, եանի մուամէլէյի թէվհիտիեէնին էսասը գարարլաշըրըլըպ, պու էսասըն մէվգրի իճրաեէ վազը, ըէհլինի թապտիրի ալի օլտուգտան սոնրա, հիւքիւմէթի Սէնիէ թալիպլէրէ 33 միլեոն լիրա գըյմէթինտէ թահվիլաթը ճէտիտէ էրզա պուլուրաճագ, վէ թալիպլէր տախի տէօրթ թէրթիպ տուեուն ամսսուս օլան թահվիլաթը ալարագ, նէրլինէ 100տէ 4 ֆաեիզլի թահվիլաթը ճէտիտէեի վիրէճէքլէր տիր։

Թալիպլէրին պու մուամէլէեի իճրա իչիւն գօմիսիօն նամըյլա պիր ադչէ աբըպ ալմաեաճագլարը, վէ գօմիսիօն ալաճագ օլուրլար իսէ, պունունէ մըգտարտան իպարէթ օլաճաղը հէնուզ մէճհուլ օլտուղու կիպի, իխրաճ օլունաճագ թահվիլաթը ճէտիտէ «ամօրթիսման» մըգտարընընտախի, էվվէլճէ թէվհիտի իճրա գըլընմըշ օլան տուեուն միւմթազէ ամօրթիսմանընա մուատիլ օլուպ օլմաեաճաղը տա մալիւմ տէկիլ տիր։

Մէսէլէյի թէվհիտիեէեի միւզաքէրէեէ մէէմուր օլան գօմիսիօնու ալինին միւզաքէրաթը տէվամ իթմէքտէ իսէ տէ, էսասը մէսէլէ գարարկիր օլուպ պիթմիշ օլտուղունատան, միւզաքէրաթը մէզքիւրէնին թէֆէրրուաճը մէսէլէեէ տաեիր իտուկի զանն օլունուեօր։

Գօմիսիօնու ալի տիւն տախի ադտը ըճթիմա իտէրէք, պու պատտէ իճրալի միւզաքէրէ իյլէմիշ տիր։

ԹԷՎՃԻՀԱՆ

Պասրա վալիլիկի, Զօր միւթէսարրըֆը սատտ. Մէհէմմէտ բաշա հազր.ինէ,

Հէքքեարի միւթէսարրըֆլըղը, Սիւլէյմանիեէ միւթէսարրըֆը սապրգ սատ. Ալի Ռիզա բաշա հազր.ինէ,

Միւթէսէրրանը սարրաֆանտան ֆիթ. Ազբահամ Փանոսեան էֆ.ենտի ըիւթէյլի բապիա թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԱԿԱՆ

Ռօմա 15 մայիս. — Իթալեա հէյեէթի վիւքէլասը պէրվէճհի աթի թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

Մ. Ճիօլիթթի տախիլիեէ վէ խաղինէ նէզարէթլէրի ինղիմամըյլա ըիեասէթի վիւքէլաեա, Մ. Էլլէնա մալիեէ, Մ. Պրէն խաբիճիեէ, ժէնէրալ Բէլուքս հարպիեէ, ամիրալ Սէն-Պօն պահրիեէ, Մ. Մարթինի մէսարիֆի ումումիեէ, Մ. Պօնաչի ատլիեէ, Մ. ՃԷնալա Նաֆիա, Մ. Լագավա զիրաաթ, Մ. Ֆինօքիարօ-Աբրիեէ թէլէկրաֆ նէզարէթինէ թալին օլունմուշլար տըր։

Հէյեէթի աեան վէ մէպուսան մայիսին 26ինտէ իճթիմատ տավէթ օլունմուշլար տըր։

ՍԱՐՍԱՓԻՏԵԼԻ

ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

1892 Մայիս 5 — Ամսաթիվ 24

Էսկ. Ամ. միւզէտատէլ. սէրիֆ	
Տիւն ագշամ գափանտը.	22 12½
Պու սապահ աշքլարը.	22 11
Տիւն էն եիւքսէք ֆիեաթ	22 39
Տիւն էն աշաղը ֆիյաթ.	22 9
Սէրի Ա. . . . Ի. Կ	51
» Գ. . . . . » »	28 30
» Ս. . . . . » »	20 25
Թահվիլաթը Օսմանիյէ. .	83
էն եիւքսէք ֆիեաթ . .	82 20
էն աշաղը ֆիեաթ . . .	81 35
Թասֆիյէ.	17 20
Շըմէնտըֆէր . . . . ֆր.	83
Օպլիկասիօն թրամ. գ. ք. ֆր.	504
Իսթիլանճ 3 կիւնէ. Լ. Օ.	475
» 1 այա . »	800
Դօնսօլիտ ըէբօրու	
Օսմանիյէ » . . Ռէբօր	
Շըմէնտըֆէր » . . Տէբօր	

ԱԴՍԻՕՆԼԱՐ

Իսթանպօլ պանգասը Ի. Լ.	5
Սօսիէթէ ժէնէրալ. . »	4 20
» Օթ. շանժ է վալէօր »	4 22
Դրէտի ժէնէրալ օթոմ. Լ. Օ.	7 38
Թրամվայ.	5 72½
Ըէժի . . . . . գ. ք.	16 6

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՖՕՆԴՍԼԱՐԸ

Իսթիգրազ 3% . . . . . ֆր.	385
» 4% . . . . . »	380
Պանգ Նասիօնալ . . . . »	418
Լօրիօմ . . . . . »	108

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱԼԱՐԸ

Օսմ. վր. 100 ղրշ. տան ղրշ. փ.	
Սիմ մէճիտիյէ.	108
Մէթալիք	97 30
Պէշլիք	102
Ալթըբէտ	102 20
Ինկիլիզ լիրասը	110 5
Ֆրանսըզ »	87 20
Բօլ	89 30
Գալիսիոն գաեիմէսի . . .	8 62

ԳԱՄՊԻՕ

Լոնտրա.	109 7/8
Փարիս	22 95
Ֆրանգ	
Ֆիօրէն	10 85
Մարգ	

ՆՈՐ
ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՑՕՐԻՆԵԱՑ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Բառ 30,000

Տպագր. Նշան Կ. Պէրպէրեան

Աւարտեցաւ տպագրութիւնն սոյն նոր ԲԱՌԱԳՐՔԻՆ որ կազմուած է ինքեան նախնեաց մատենագրութեան բառէն, նորաբանութիւններ, դիցաբանական անուններ, գիտական և գաւառական բառեր, այս ամէնքն խնամօք ճշդուած են շնորհիւ իրազամիտ հեռագրատուութեանց և օժանդակութեամբ այլ և այլ հեղինակութեանց որպիսիք են ի մէջ այլոց Նորայրն, վենետիկեայ գիտական բառարանն, Նուպարեանն, Յէսիրճիպաշեանի գրպանի բառարանն։ Ասոնցմէ զատ զանազան ձեռագրեր, բժշկարաններ, տաղեր նպաստած են գործոյն յօրինման։ Բառագրքիս ազաւելութիւններէն մին է բարդ և ածանց բառերու ուսումը դիւրացնել գնահատելի նորութեամբ մը։ Յօգուտ աղքատիկ ուսանողաց բագադրոյս բաժանորդագնոյն վերայ յաւելեալ չէ եղած, ուստի մէն մի օրինակն, ընտիր լաթակազմ կը վաճառի Պոլսոյ համար 15, իսկ գաւառաց համար թղթատարական ծախուց պատճառաւ 18 դահեկան։

Կեդրոնատեղի Կ. Պոլիս, Հլսէջ-բազէ խան, թիւ 29 վաճառատունն։

Կը գտնուի նաև բոլոր Հայ գրավաճառաց քով։

ՅԻՇ ԹԱՊԻՊԻ

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԳԱՍԱՊԵԱՆ

Գասապեան էֆ. բէք գօլայլըգ վէ մէհարէթի իւզրէ տիշ չէքմէքտէ, չիւրիւք տիշլէրի տօլտուրմագտա, վէ կէրէք թէքմիլ օլարագ, վէ կէրէք պիր գաշ բարչասան իպարէթ օլտուղու հալտէ, վէ հաթթա պազը տիշլէրին քէօքլէրի չըգմամըշ պուլունտուղու իմտիտիրտէ, կիւզել կիւզել տիշլէր եարբպ վազ իթմէքտէ, վէ սալանմակա պաշլաեան տիշլէրի գավիլէշտիրմէքտէ, վէ տիշ աղրըլարընը վէ նէֆէս գօգուլարընը քէսմէքտէ տիր։

Էֆէնտիի միւամիլէյի Իսթանպօլտա Բարմագ գարուտա Պոլմումճալյաքտա վագը Շաքիր էֆ. խանընտա 1 Նիւմէրօլու օտատա պուլունարագ, միւրաճաաթ իտէն զամլարը մէմնուն իտէճէկինէ ըլան ու պէեան իյլէմէքտէ տիր։

Ս.ննիթա վերջին աստիճան յուզեալ վիճակի մէջ սկսաւ դէպի քարայր երթալ. հագիւ տասը քայլ առած էր, մէկէն ի մէկ կեցաւ, ուրախութեան փայլ մը նկարուեցաւ ճակտին վրայ։

— Ոհ այո ըսաւ, նախախնամութիւնը կը ներշնչէ ինձ այս խորհուրդը.. պիտի աղաւեմ զիրենք։

Բոլոր կրած յուզումը մոռնալով ուրախութեամբ և յոյսով լի քարայր վերադարձաւ։

ԿԱՓՈՒԼԸ

Երկուշաբթի օրն ցորեկին, Հրանտ միայնակ հետի պտոյտ մը ընելու համար պանդոկէն փողոց ելած միջոցին, մաքուր հագուած սպասաւոր մը դէմն ելնելով փոքրիկ նամակ մը յանձնեց։

— Որո՞ւ կողմէ է այս նամակը հարցուց սպասաւորին։

— Տիրուհոյս Նէրիմա Տօրալիի։

Հրանտ սարսռաց, և պահարանը խզելով հեռաւորը կարդաց։

» Իմ Հրանտ.

» Վաղը կը մեկնիմ Պոլիսէն քնդ միշտ, » տանելով հետս սիրտս լափող հուրն և ձեր » յիշատակը, վաղը Պոլիսէն բացակայ գըտ- » նուելու խոստումդ կը յիշեցնեմ. նաւա- » պետ ժէրառ պատուէր ստացած է առա- » ւօտուն կանուխ Էյյտա զբօսանաւերնիդ » պատրաստելով, Թափհանէի նաւամատոյ- » ցին առջև զձեզ պիտի սպասէ, ընդ միշտ » մնաս բարեաւ։ »

Հրանտ նամակը կարդալէ յետոյ, Շատ լաւ պատասխանեց, սակայն նամակաբերն արդէն աներեւոյթ եղած էր։

— Պատեհ առիթ ըսաւ ինքնին. Սիւզան արդէն կղզիներն այցելու փափաք յայտնեց բայց նախապէս Մայր Աննայի հասկցնելու է որ կղզին Նէրիմայի գնած ըլլալը չըսէ Սիւզանին։

Փոխանակ պտոյտի երթալու վերստին պանդոկ մտնելով վեր ելաւ, դահլիճը դիկնաթոռի մը մէջ ճօն նստած լրագիր կը կարդար, Հրանտը տեսնելուն ոտքի ելաւ։

— Իմ կողմանէ, աղաչէ տիկին Աննայի որ հաճի սենեակս գալ։

Հրանտ իւր սենեակը մտնելով, Նէրիմայի նամակը պատռեց և կտորներն ոլորելով պատուհանէն դուրս նետեց. վայրկեան մը յետոյ Մայր Աննա սենեակէն ներս մտաւ։

— Ձիս էիր ուզեր, միթէ նոր բա՞ն մը կայ։

— Այո, Նէրիմա վաղը Պոլիսէն կը մեկնի մէկ մ՚ալ չը վերադառնալու պայմանաւ...

— Փառք քեզ Աստուած վերջապէս սիրտս պիտի հանդարտի։

— Միթէ Նէրիմայի ատ ներկայութիւնը քեզ անհանգի՞ստ կընէ։

— Չեմ գիտեր ինչու, սակայն իրմէն դրեթէ կը սոսկամ, բայց դու շարունակէ, կըսէիր թէ Նէրիմա կը մեկնի։

— Մեր բաժանման օրն, Նէրիմա զիս ստիպեց որ Հաճը օղլու կղզեակը իրը ընծայ ընդունիմ, չը կրցայ մերժել իւր նուէրն ընդունելէ։

— Շատ գէշ ես ըրեր զաւակս, եթէ օրիորդ Սիրգան լսելու ըլլայ ինչ պիտի ըսէ։

— Ահա ես ալ ճիշդ այդ կէտին համար քեզ հետ առանձին տեսնուիլ ուզեցի, միայն դու գիտես որ այդ կղզին նախապէս Նէրիման գնած է, նոյնպէս Էյյտա շոգենաւին Նէրիմայի վերաբերիլը՝ որ նոյնպէս ինձ ընծայած է, միմիայն դու գիտես, ուստի կը խնդրեմ որ այս մասին բան մը չիմացնես Սիւզանին։

— Շատ ազէկ զաւակս, բայց եթէ խըրատիս կանսաս, ժամ առաջ թէ կղզին և թէ զբօսանաւն ինչ գնով ալ ըլլայ, ծախէ ձեռքէ հանէ։

— Բայց վաղը Սիւզանը և ամենքիս այն կղզին պիտի երթանք զբօսնելու համար։

— Ինչ ինաս ունի, թէ կղզին և թէ զբօսանաւին համար կըսես թէ բարեկամներէդ միոյն է որն որ վաղուան համար քու տրամադրութեանդ յանձնած է։

— Ապրիս, աղէկ մտածեցիր, հիմայ Սիւզանի իմացնեմ վաղուան պտոյտին արդէն փափաք յայտնած էր Իշխանաց կղզիներն այցելել։

Հրանտ այսպէս կարգադրելէ յետոյ Մայր Աննայի հետ Սբր Մարթէնի սենեակը գնաց ուր Սիւզան Արմենակն ու Արմենուհին գաղիերէն գրելու կը վարժեցներ։

— Ինչու համար այսչափ շուտ վերադարձար ըսաւ Սիւզան Հրանտայ և իւր քովը աթոռ մը ցոյց տալով որ նստի կերեւի որ չես կրցեր զուարճանալ, յարեց։

— Ընդհակառակը վաղեմի բարեկամնեռէս միոյն հանդիպեցայ, որն որ քիչ ժամանակի մէջ անհաշուելի հարստութեան մը տէր եղեր է, այս բարեկամս Թուլլայի հրուանդանին դէմ փոքրիկ կղզի մը գներ է, այդ կղզոյն գեղեցկութիւնը այն աստիճան գովեց որ, օր մը այդ կղզին երթալ պատեհելու համար արտօնութիւն խնդրեցի, բարեկամս այս փափաքս իմանալուն թախանձանաք աղաչեց որ վաղն իսկ իւր Էյյտա անուն զբօսանաւն իմ տրամադրութեանս ներքև ըլլալն, և առաւօտուն Թափհանէի նաւամատոյցէն զոհզ ընդունելու համար պատրաստ պիտի գտնուի։

(Շարունակ.)